

Projectvisie

Visie op de ontwerpopgave

Bijlage III

De projectvisie voor IKC Het Sterrenbos is onderverdeeld in drie schaalniveaus: de omgeving, het gebouw en de inrichting. De positie van de nieuwbouw met bijbehorende analyse komt terug in het hoofdstuk De Omgeving. Vervolgens wordt ingezoomd naar gebouwniveau, in het hoofdstuk Het Gebouw. Hierin komt de massa van de nieuwbouw, een massastudie, en de bijbehorende uitstaling van het exterieur aan de orde. In het hoofdstuk De Inrichting wordt verder ingezoomd op de organisatiestructuur van het gebouw in combinatie met de ontwerpthema's samenleving in het klein, flexibiliteit en multifunctionaliteit. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een korte visie op het interieur. De projectvisie wordt ondersteund met afbeeldingen en beeldreferenties, hier wordt naar verwezen door middel van pagina-nummering.

I De omgeving

Op de locatie van het huidige IKC Het Sterrenbos aan de Van Wijkstraat, wordt het nieuw te ontwerpen IKC gevestigd. Dit is in het dorp Huissen in de Gemeente Lingewaard. Een dorp is een kleine nederzetting, een plek waar meerdere mensen samenleven in een natuurlijke en rustige omgeving.

De stedenbouwkundige structuur van een dorp is te herkennen aan een centrale plek, een dorpsplein, met direct daaromheen woonwijken en aangrenzend daaraan landerijen. Deze structuur zit vol 'gaten', zichtassen naar oriëntatieplekken om het leesbaar en overzichtelijk te houden. Een dorp is een samenleving in het klein, in vergelijking met een stad kent een dorp een hechte gemeenschap. Dit waarborgt de veiligheid binnen een dorp.

De huidige en tevens nieuwe locatie van het IKC is gelegen aan de rand van het dorp en de woonwijk Het Zand, in het zuiden. In de toekomst zal het IKC een belangrijke verbindende rol krijgen tussen deze bestaande wijk en de nieuwbouwwijk Driegaarden (fase III) ten noordwesten van de locatie. Aan deze zijde bevindt zich nu landbouwgrond, dit zal in de toekomst plaats maken voor 'wonen in het groen'. Deze ontwikkelingen bepalen mede de positie van de nieuwbouw van IKC Het Sterrenbos.

De positie van de nieuwbouw (pag. 6)

Achter op het terrein van IKC Het Sterrenbos is het huidige schoolgebouw gelegen (1). De oriëntatie van dit terrein is volledig, eenzijdig, gericht naar de woonwijk Het Zand (2). De gymzaal op de huidige locatie blijft behouden en de meest zuidelijke/westelijke vleugel van het huidige schoolgebouw zal na realisatie van de nieuwbouw gesloopt worden. Het bouwvlak is globaal genomen gesitueerd om het huidige schoolgebouw. Bouwen binnen dit bouwvlak voorkomt een wijziging van het bestemmingsplan en daarmee dus tijd en geld (3).

Om de veiligheid van de kinderen te waarborgen tijdens de bouw is de positie van de nieuwbouw hier zover mogelijk vandaan maar op gepaste afstand van de gymzaal. De nieuwe massa en de gymzaal fysiek loskoppelen zal uiteindelijk minder kosten met zich meebrengen tijdens de bouw maar ook zijn de kosten ten behoeve van onderhoud makkelijker te beheren (4).

In de nieuwe situatie zal de nieuwbouw minimaal een tweezijdige uitstraling moeten krijgen, richting Het Zand en richting Driegaarden. Kinderen zullen van twee richtingen naar de school komen (5). Daarnaast is de wens uitgesproken om de Van Wijkstraat te ontlasten wat betreft verkeer, daarom zal aan de zijde van de nieuwbouwwijk een K+R gesitueerd worden. De nieuwe situatie voorziet op de locatie van het IKC een langzame verkeersroute, voetgangers en fietsers, om het stedelijk weefsel te doorprikken met trage wegen en de wijken te verbinden (6).

Landerijen (pag. 7)

De landerijen, het speelplein, zullen een gedeelde buitenruimte vormen waarbij leren door natuurlijk spelen per leeftijdsgroep, een woonwijk, wordt gestimuleerd. Het moet een verlengstuk zijn van de leeromgeving binnen. Een overzichtelijke en veilige buitenruimte is het uitgangspunt.

II Het gebouw

In de huidige situatie is de massa van het schoolgebouw uitgestrekt en één bouwlaag. Het bebouwde oppervlakte is groot en dit houdt in dat er veel gevel en dak is om te onderhouden en dit brengt veel kosten met zich mee. Daarnaast is er nog een gymzaal aanwezig op het perceel die verbonden is aan de school met een droogloop (1). Voordat de massastudie (pag. 8) eindigt bij een voorlopige massa hebben we in dit geval te maken met een tijdelijke situatie tijdens de bouw (2). Zoals eerder genoemd blijft de gymzaal behouden en de meest zuidelijke/westelijke vleugel van het huidige schoolgebouw zal fungeren als tijdelijke huisvesting. Deze twee massa vormen samen met het bouwvlak de kaders waarbinnen ontworpen kan worden.

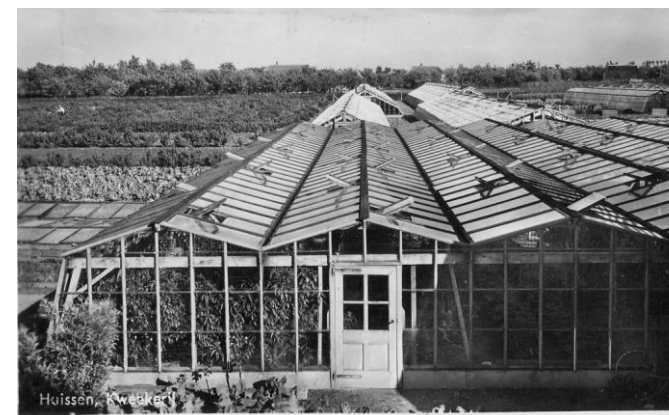
De positie van de nieuwbouw is bepaald in het vorige hoofdstuk. Als vertrekpunt is hier een compacte massa over twee bouwlagen gesitueerd. Deze massa is geplaatst op een grid van 7,5 bij 7,5, ongeveer de grootte van een klaslokaal en betreft de gevraagde vierkante meters (3). Een compact bouwvolume brengt verschillende voordelen met zich mee, zie het Plan van Aanpak voor meer informatie.

Vervolgens heeft deze compacte massa nog circa twee vertaalslagen nodig. De nieuwe massa moet zich inpassen in de (nieuwe) omgeving, een tweezijdige massa met een verwijzing naar de geschiedenis. Meer hierover de alineas over *dorpse architectuur* (4). De tweede vertaalslag betreft het Programma van Eisen en daarmee de onderwijsvisie van IKC Het Sterrenbos. De massa vormt zich als een maatpak om deze visie heen (5). In hoofdstuk III *De inrichting* zal dieper worden ingegaan op de vertaling van het Programma van Eisen naar een nieuw schoolgebouw. Uiteindelijk resulteert dit in een voorlopige massa met bijbehorende terreinorganisatie (6).

Dorpse architectuur (pag. 9)

De uitstraling van het gebouw gaat over de juiste taal op de juiste plek, het ene dorp is het andere niet. Het verder bouwen aan een dorp en het zorgvuldig inpassen van het IKC in de omgeving vraagt om een studie naar de 'taal' van Huissen. Deze studie zal een van de eerste stappen van het ontwerpproces zijn. Een kleine aanzet over de uitstraling van het IKC, de taal, kan naar onze mening een verwijzing richting de historisch belangrijke glastuinbouw. De kassen in de omgeving.

Daarnaast zijn er wel algemene 'tactieken voor dorpse architectuur'. De pagina's met beeldreferenties zullen aanvullend werken op deze tactieken, ontwerp-tools (pag. 10). Voorbeelden hiervan zijn: zichtassen vrijlaten, achteromlopen, beschut binnenkomen, toe-eigening mogelijk maken, daken doen dansen, detailleren op ooghoogte, fiets inclusief ontwerpen en buitenruimte delen.



Geschiedenis

Na de Tweede wereldoorlog groeide het dorp Huissen en werden er verschillende woonwijken gebouwd, zo ook de woonwijk Het Zand. Daarnaast nam de groei van glastuinbouw toe ten westen en zuiden van Huissen maar vandaag de dag is een groot deel daarvan verdwenen omdat er geen ruimte was voor schaalvergroting. De kassen blijven een belangrijk beeldbepalend kenmerk voor Huissen en zijn geschiedenis.

III De inrichting

IKC Het Sterrenbos verbindt zich aan het concept ‘de Vreedzame school’. De Vreedzame school beschouwt de klas en de school als een mini-maatschappij, er ontstaat een plezierige leer- en leefgemeenschap. Zoals eerder beschreven: in de wereld van architectuur is een mini-maatschappij, oftewel een samenleving in het klein, te vergelijken met een dorp.

Samenleving in het klein (pag. 11)

De stedenbouwkundige structuur van een dorp is dus een inspiratiebron voor de indeling van de school en begint met één centrale plek binnen het dorp, het dorpsplein. Een multifunctionele ruimte die kan worden gebruikt voor verschillende doeleinden. Vanaf het dorpsplein zal de heldere structuur van het dorp, de school, letterlijk zichtbaar gemaakt worden door het creëren van zichtassen. De hoofdzichtas zal vanaf het dorpsplein naar de hoofdentree lopen. Tot en met de gedeelde buitenruimte, de landerijen. Overige zichtassen naar sub entrees zullen gecreëerd worden door gebruik te maken van openingen, geheel open of semi-open. Hierbij wordt ingespeeld op de gemiddelde lengte van de leeftijdsgroepen. Glas zal het voornaamste materiaal zijn wat hiervoor wordt ingezet. Het resultaat een transparant en helder gestructureerd gebouw!

Vlekkenplan

Zoals eerder genoemd sluit de massa zich als maatpak om de onderwijsvisie heen. Dit hangt natuurlijk samen met de organisatie van het gebouw en het vlekkenplan wat eronder ligt. Het Programma van Eisen in combinatie met het ontwerpthema ‘samenleving in het klein’ resulteert in het vlekkenplan op pagina 12.

De entree van het gebouw is gelegen aan de doorsteek tussen de twee wijken, hierdoor wordt één entree gebied gecreëerd wat van twee kanten toegankelijk is. De entree staat in directe verbinding met het dorpsplein, het hart van het IKC. Hierin zijn de centrale voorzieningen opgenomen. En zoals de structuur van een dorp al voorspelt: om het dorpsplein zijn de woonwijken gesitueerd. Deze woonwijken zijn te herleiden naar de units zoals omschreven in het Programma van Eisen in het hoofdstuk Huisvestigingsconcept.

Aan de tweede bouwlaag worden minder vierkante meters toegeschreven, minder woonwijken. Hierdoor ontstaat er een groot dakvlak wat ingezet kan worden als dakterras of in de toekomst beschikbaar is voor eventuele uitbreidingen. Maar om het volume op de begane grond en eerste verdieping gelijk te trekken en daarmee te streven naar een compact bouwvolume kan er wellicht geschoven worden in woonwijken. De flexibiliteit zit hem in de organisatiestructuur zoals beschreven in de onderwijsvisie, deze structuur is de unitstructuur. Wanneer de units op dezelfde manier worden vormgegeven, kunnen deze onderling worden verschoven of gewisseld. Dit onderzoeken wij graag met de gebruikers zelf, zie hiervoor de beschrijving van onze werkwijze in het Plan van Aanpak.

Flexibiliteit en multifunctionaliteit (pag. 13)

Op het IKC Het Sterrenbos gaan ze uit van verschillen tussen kinderen en proberen ze hier zo goed mogelijk bij aan te sluiten om tegemoet te komen aan de leer-/ en ontwikkelbehoeftes van de verschillende kinderen.

Onderwijs op maat geven betekent dat onderwijs aangepast wordt aan de onderwijsbehoeften van het kind. Het ontwerp moet dus bestand zijn tegen deze flexibele aanpak van onderwijs. Ook moet het ontwerpinvulling geven aan de behoefte van nu en in de toekomst, toekomstige uitbreidbaarheid en/of krimp. Om dit mogelijk te maken zijn flexibiliteit en multifunctionaliteit belangrijke ontwerpthema's. Door in de basis te kiezen voor een kolommenstructuur geplaatst op stramien, wordt een rustige en gestructureerde omgeving gecreëerd. Daarbij sluit deze (kolommen)structuur nauw aan bij de uitstraling van glastuinbouw.

Deze kolommenstructuur wordt vervolgens aangevuld met wanden, vaste lichte scheidingswanden of flexibele wanden. Flexwanden zijn duurder en er kan al een grote mate van flexibiliteit bereikt worden door enkele wanden flexibel uit te voeren. Bijvoorbeeld tussen het dorpsplein ('hart') en de leerpleinen van de woonwijken, de units.

Met flexibiliteit als één van de ontwerpthema's moet zijn tegenhanger ook aangestipt worden, het permanente. Denk hierbij bijvoorbeeld aan installaties. Het is belangrijk dat er een kader wordt gevormd. Binnen dit kader kunnen in de toekomst veranderingen plaats vinden. Laten we dit kader samen onderzoeken, analyseren en vormen!

Het interieur (pag. 14)

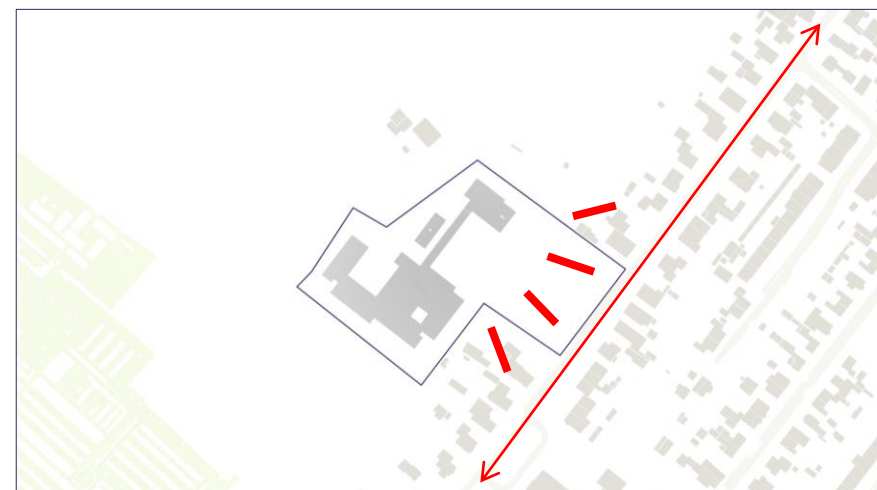
Door te streven naar een flexibel en multifunctioneel schoolgebouw moet er slim omgegaan worden met de ruimtes. De ruimtes moeten multifunctioneel inzetbaar zijn. Hier kan de inrichting van wanden en het gebruik maken van multifunctionele en flexibele meubels essentieel zijn. Wand en kunnen ingericht worden als kasten, kapstokken en werkplekken en meubels kunnen verplaatsbaar worden uitgevoerd op wielen.

Het dorpsplein is de belangrijkste multifunctionele ruimte, een centrale keuken en beweeg- en speellokaal met een multifunctionele ruimte voor de schoolbibliotheek komt hier samen. De centrale keuken, gekoppeld aan de multifunctionele ruimte, kan fungeren als ankerpunt op het dorpsplein, er kan worden gekookt, hij dient als balie en is ook een werkplek. Het beweeg- en speellokaal in het verlengde plaatsen van het dorpsplein met een flexwand ertussen kan de ruimte vergroten. Wanneer een podium vrijdbaar wordt uitgevoerd kunnen er kleine en grote voorstellingen gegeven worden. Daarbij kan een afgesloten beweeg- en speellokaal ook dienen als BSO-ruimte. Een aandachtspunt bij het ontwerpen is de verticale verbinding tussen de begane grond en de eerste verdieping van het dorpsplein. Het hart van de school moet ook voel- en zichtbaar aanwezig zijn op de eerste verdieping.

Tot slot resulteert deze projectvisie in een visieschets, weergegeven op pagina 15 .



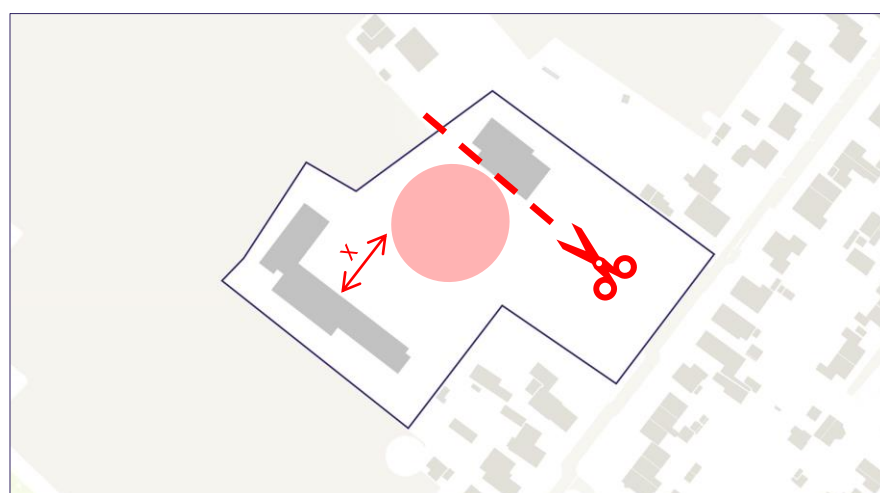
1. Bestaande situatie



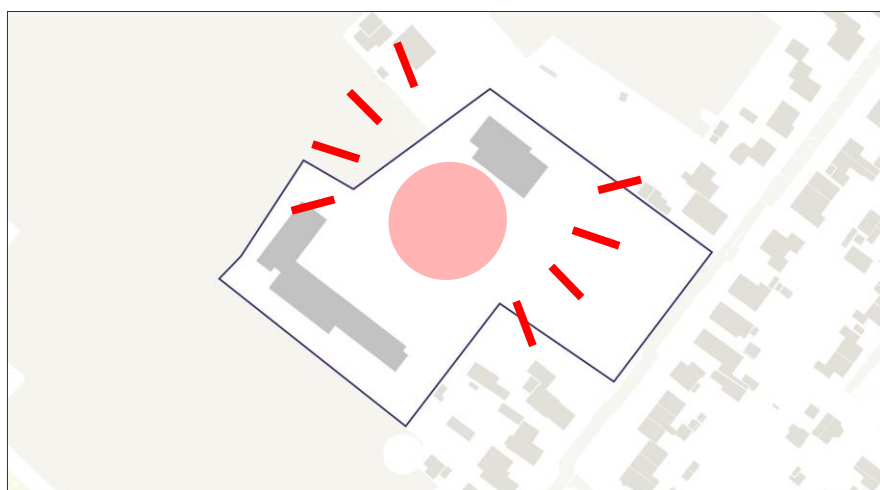
2. Eenzijdige oriëntatie



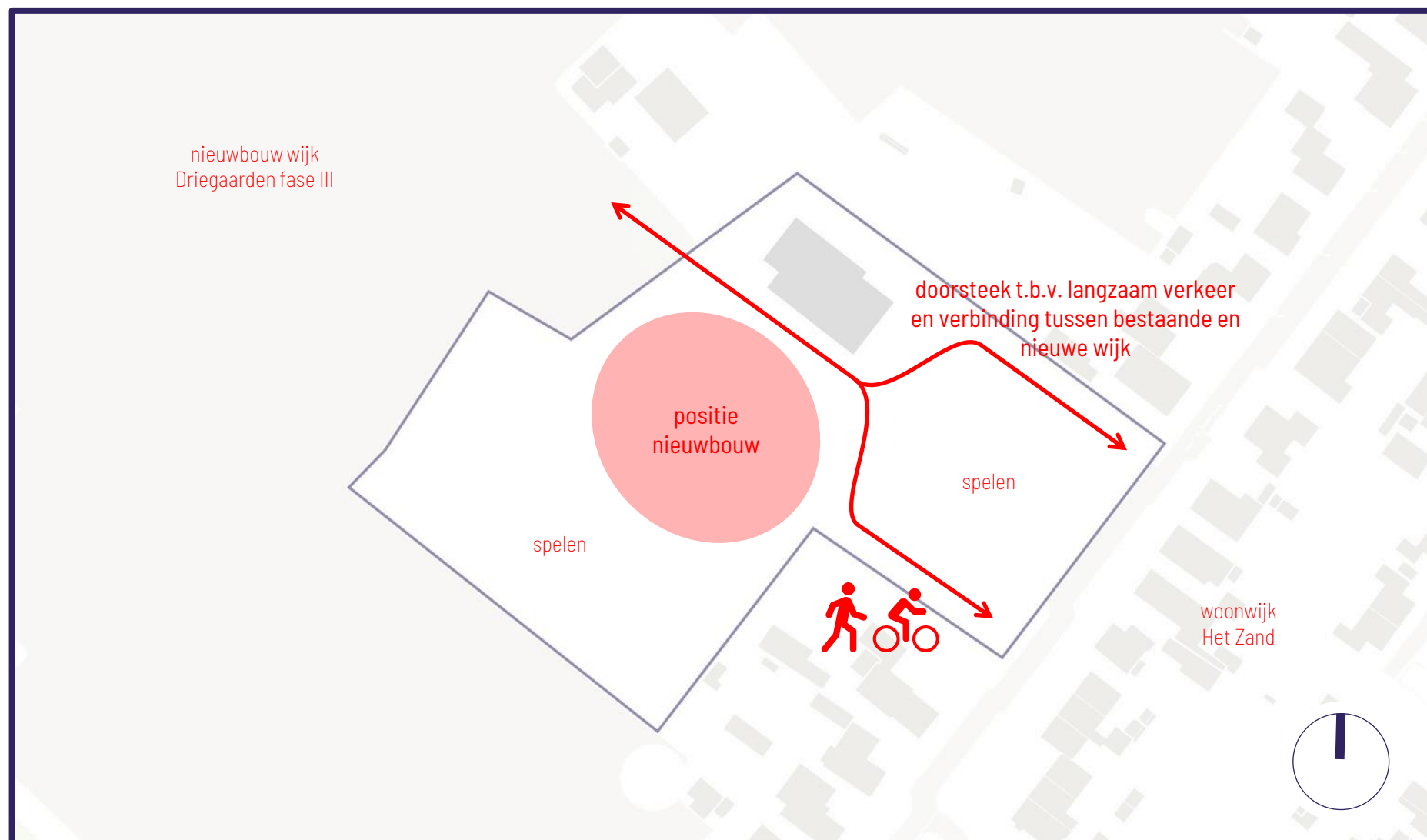
3. Tijdelijke situatie



4. Veiligheid en fysiek loskoppelen



5. Tweezijdige oriëntatie



6. Voorlopige positie

Natuurlijk spelen



Achtertuint (verlengde leerplek)

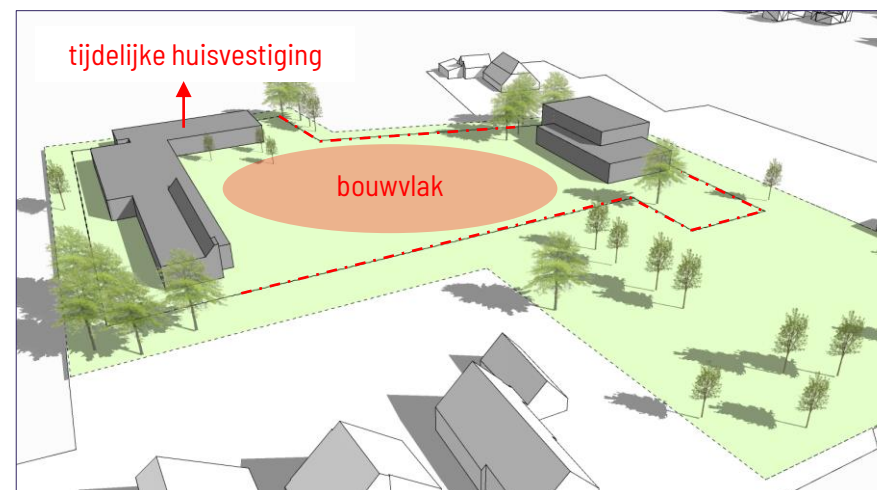


Dakterras

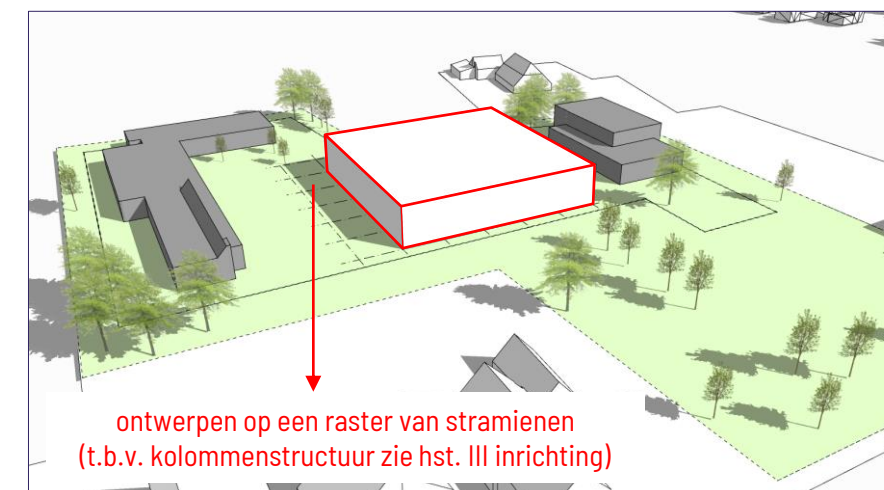
Natuurlijk leren



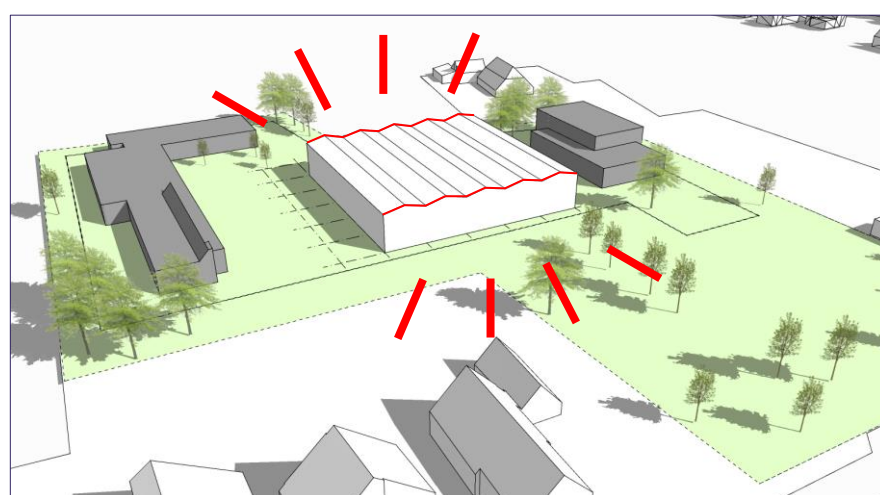
1. Bestaande massa's



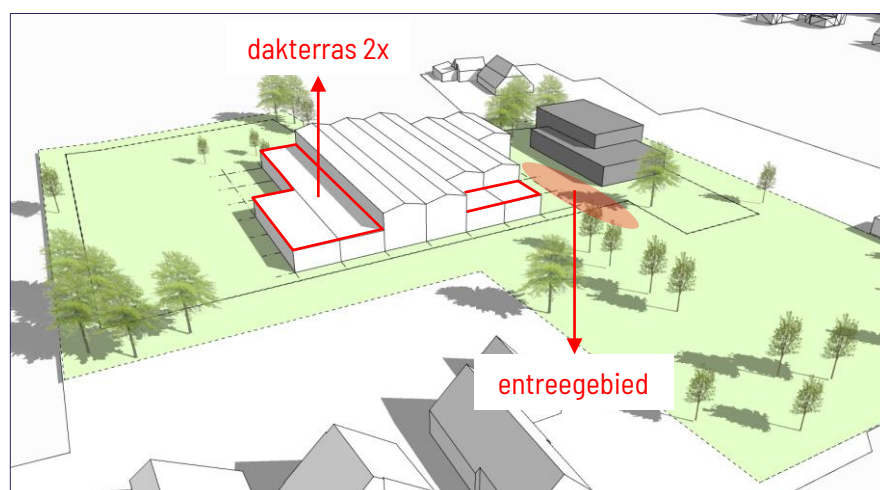
2. Massa's tijdens bouw



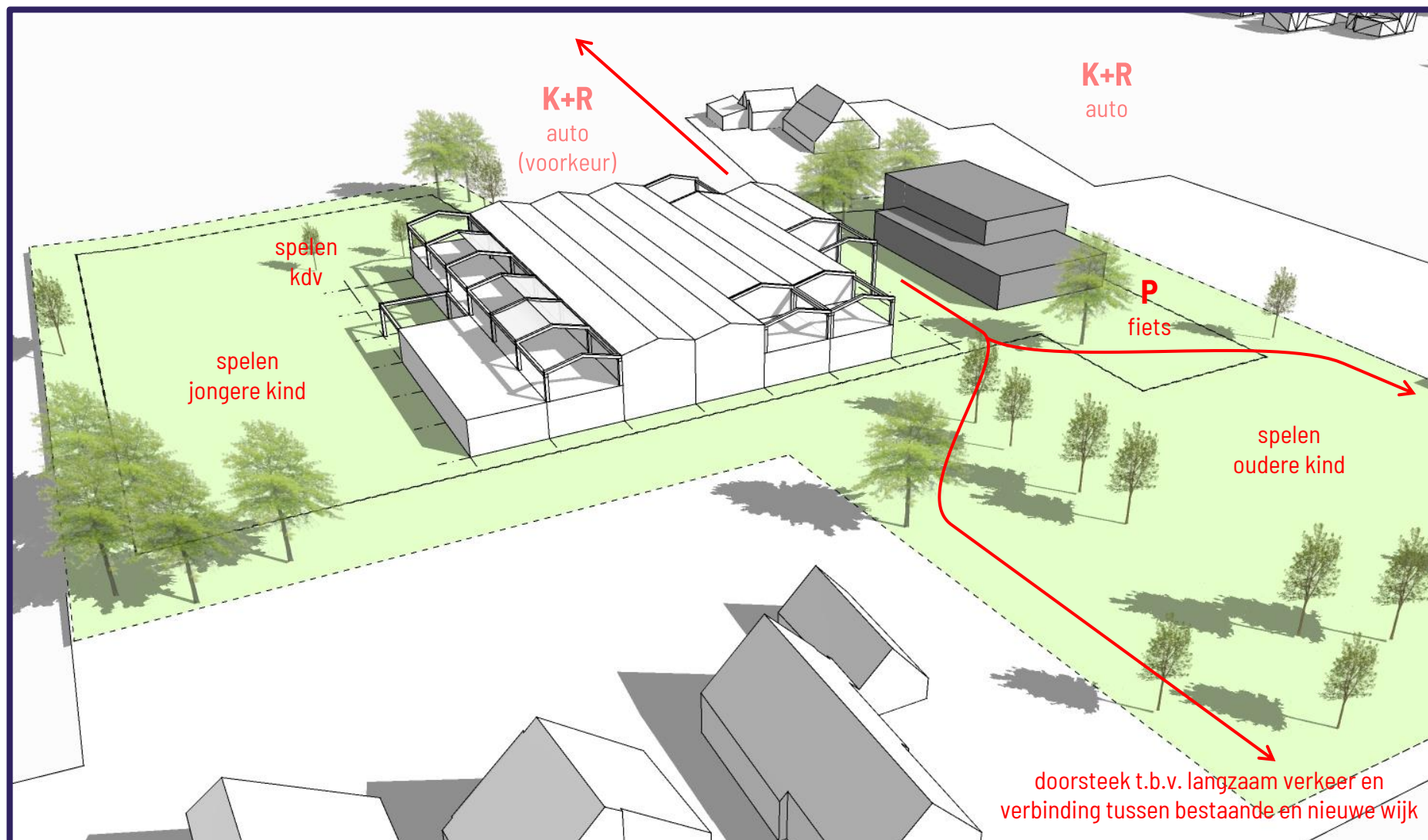
3. Compacte massa



4. Tweezijdig gebouw met een verwijzing naar glastuinbouw



5. Inpassing Programma van Eisen binnen de kaders van het bestemmingsplan, zie voor het vlekkenplan pag. ...



6. Voorlopige massa

Daken doen dansen met een verwijzing naar (glas)tuinbouw



Verdieping in directe verbinding met buiten



Kleinschalige uitstraling



Materialisatie: aarde en hout tinten, groendak

Daken doen dansen



Detaileren op ooghoogte

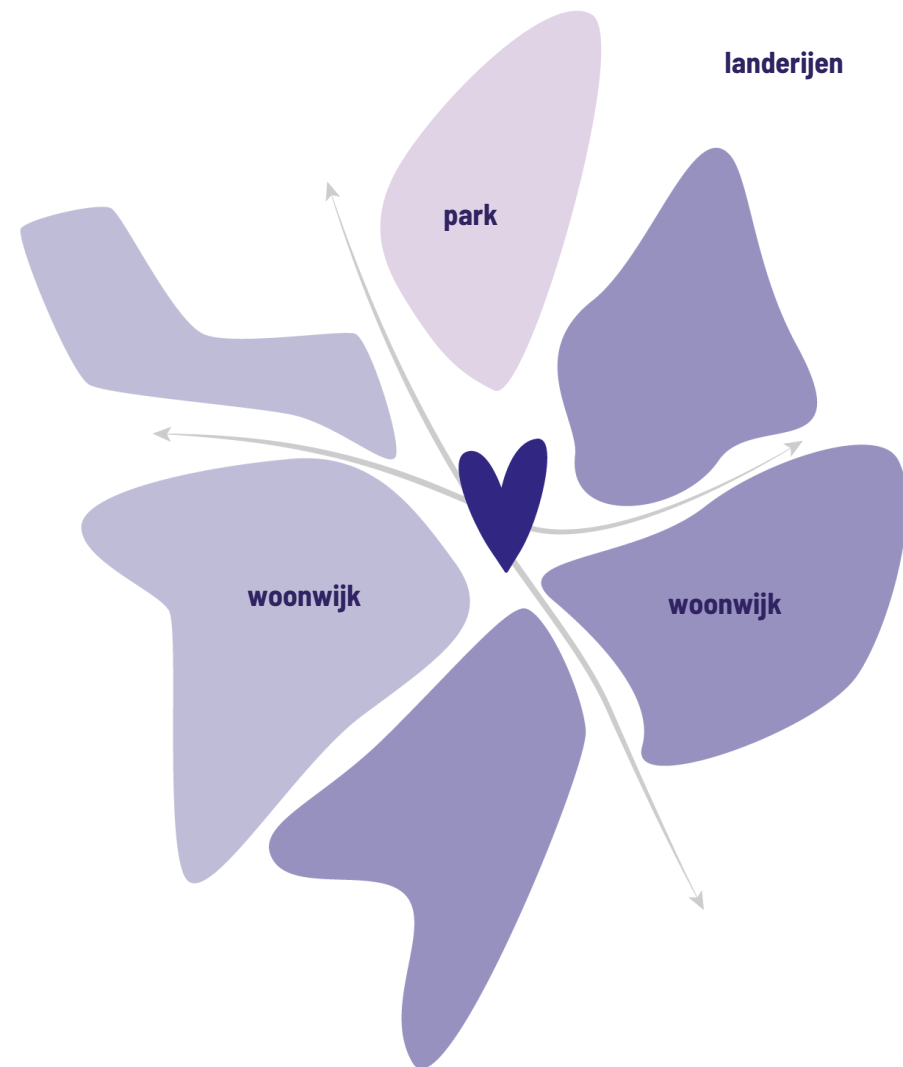


Verzachten van grenzen (binnen-buiten)

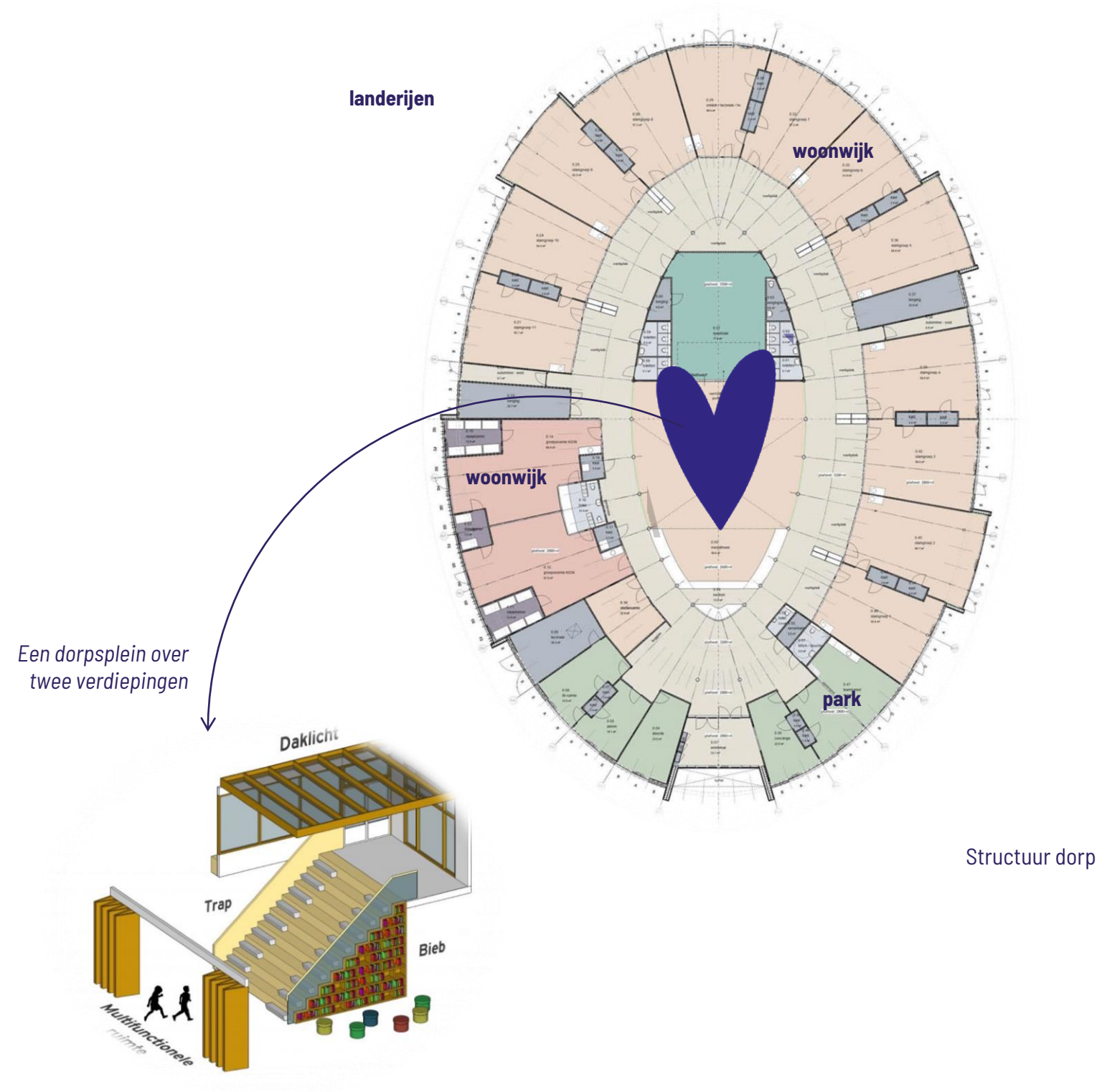


Duidelijke entree / beschut binnen komen

IKC Het Sterrenbos
De Vreedzame School beschouwt de klas en de school
als een **mini-maatschappij**, een dorp op zichzelf.



Een dorp is een samenleving in het klein



De plattegrond is opgebouwd op een modulair en uitbreidbaar grit van 7,5 x 7,5 m1.



Begane grond

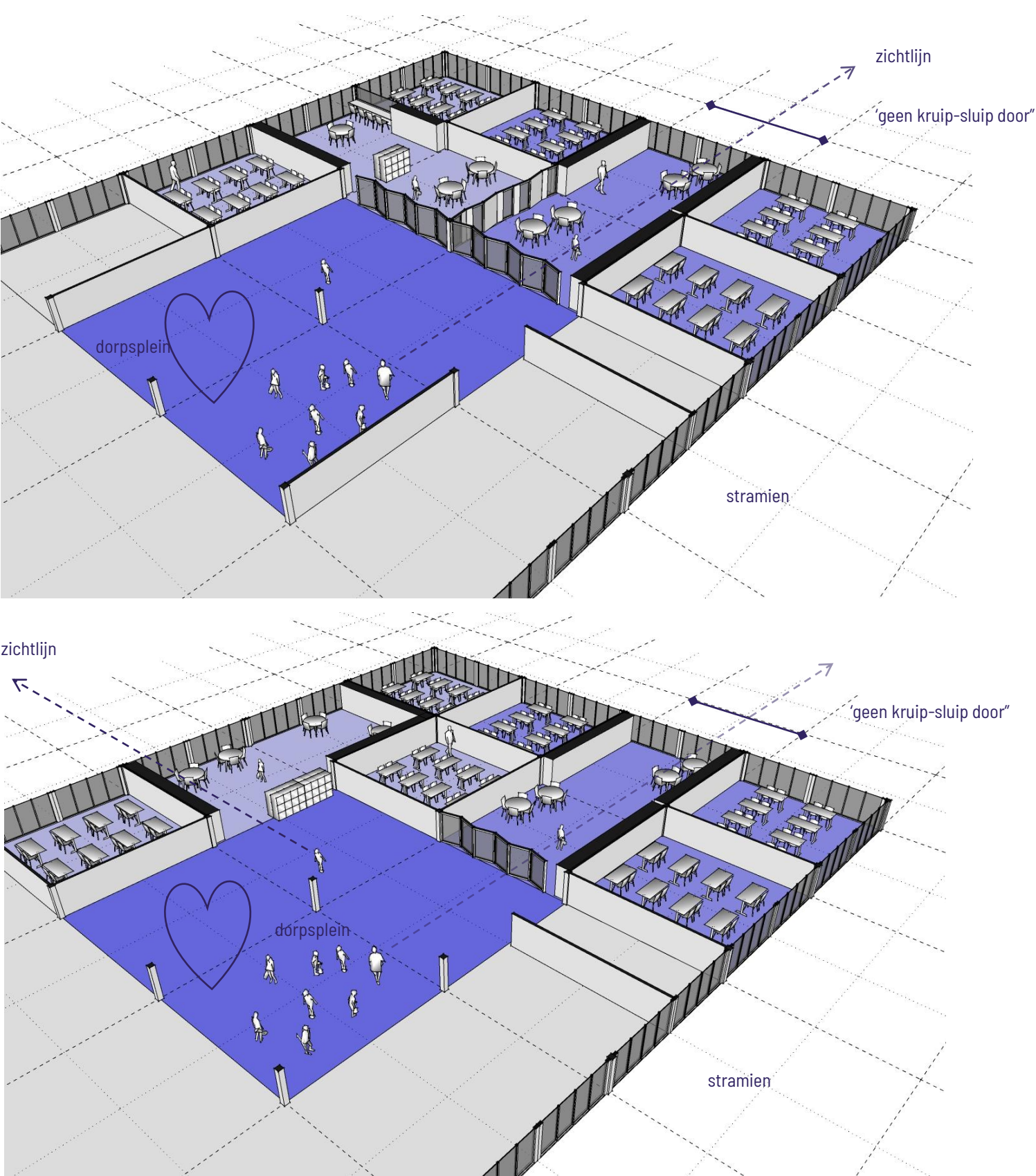


Eerste verdieping

Flexwand - open



Flexwand - gesloten



Wanden inrichten als verdiepingshoge kasten



Flexwand tussen podium en beweeg- en speellokaal



Verplaatsbaar interieur

Keuken, balie
en werkplek

